

Jak poznáte, že je dítě zralé na školu?

Je váš malý předškolák skutečně připraven na vstup do školy? Existuje řada věcí, které to jasně prozradí. Možná vás dokonce zaskočí, jak moc jich je a jak jsou náročné.

Jako rodiče bychom měli potomka vést tak, aby své schopnosti rozvíjel harmonicky a aby všechny jeho dovednosti - rozumové, jazykové, tělesné, pracovní, mravní, citové a estetické - byly v rovnováze. To

vůbec není jednoduché. Co všechno by mělo vaše dítě umět?

Sociální zralost

Dítě zná celé své jméno, věk a adresu bydliště, vyjmenuje jména nejbližších příbuzných a ví, kde pracují. Zná také jména svých kamarádů. Poznává státní vlajku, ví, jaké je hlavní město republiky. Na ulici se chová podle pravidel, zná základní dopravní značky. Zvládne pojmenovat a vysvětlit účel dopravních prostředků a známých předmětů, poznává širší škálu barev a jejich odstíny. Orientuje se v časových pojmech: vyjmenuje dny v týdnu.

Pozná a pojmenuje základní suroviny na přípravu jídla: ovoce a zeleninu, maso, pečivo, sladkosti. Předškolák pojmenuje základní rostliny, zvířata a jejich mláďata, části lidského těla. Dále pak poznává materiály a umí je charakterizovat podle jejich vlastností (papír, dřevo, písek). Umí rozpoznat, co je nebezpečné, zvolit základní oblečení i obutí a zvládne chování u lékaře včetně stomatologa. Vědomě se projevuje zdvořile a ohleduplně, pomáhá druhým. Zvládne udržet pořádek ve svých věcech a pomáhá doma. Při hře umí dodržovat stanovená pravidla, vydrží se soustředit.

Zkvalitňování řeči

Předškolák naváže řečový kontakt, umí vést dialog, naslouchá, mluví obsahově přiměřeně, plynule, artikulačně, gramaticky, intonačně a rytmicky správně. Používá rozvítené věty se správným slovosledem. Jeho řeč se prakticky podobá řeči dospělého. Drobné nedostatky v této době ještě tolerujeme, ale měli bychom pracovat na jejich odstranění.

Dítě dokáže zopakovat poměrně dlouhou větu, pojmenovat předměty kolem sebe, vysvětlit, k čemu slouží, vysvětlit vztahy mezi předměty či osobami a jevy, které s nimi souvisejí, umí vytvořit skupinu pojmů podle jejich obsahu. Aktivně užívá kolem 3 000 slov, vypráví s lehkou pomocí kratší příběh, popíše situační děj na obrázku. Vyjadřuje se souvisle, samostatně a srozumitelně, přičemž využívá všechny slovní druhy v gramaticky správných tvarech a chybí jen výjimečně. Chápe a plní i složitější pokyny. Také zvládá artikulaci většiny hlásek, někdy může přetrvávat vadná výslovnost sykavek či vibrant: c-s-z, č-š-ž, r, ř.

V předškolním věku už dítě porozumí vtipu, zvládne rozložit slovo na slabiky, určí první a poslední hlásku, dokáže hláskovat. Tvoří slova opačná, vysvětlí význam běžných pojmů, tvoří zdobněliny, najde slova stejného významu. Vymýšlí si hádanky, přednese z paměti básničku, vydrží se soustředit na předčítaný text. Poznává a charakterizuje pohádkové postavy, domýšlí vlastní konce příběhů.

Rozvíjení matematických představ

Předškolák se orientuje v číselné řadě do šesti, případně deseti. Určí opačné stavy: málo/hodně,

daleko/blízko. Třídí objekty podle velikosti, tvaru, barvy, pojmenuje základní geometrické tvary a vyjádří vzájemnou polohu předmětů. Většina dětí má zájem o úkoly pro předškoláky: hledání cesty v bludišti, určování rozdílů ve dvou obrázcích, skládání rozstříhaného celku či doplňování detailů do obrázku.

Tělesná zdatnost

Šestileté dítě má mít **pružnou chůzi se správným držením těla**. Pohybuje se obratně v prostoru a mezi překážkami, udrží rovnováhu na jedné noze. Při běhání umí měnit směr, skáče snožmo i jednožož, do dálky i do výšky, přeskakuje překážky. Udělá kotoul dopředu. V oblíbené míčové hře hází míč obouřou i jednou rukou, chytí míč odražený od země. Nepotřebuje asistenci na záchodě, při mytí a čištění zubů, při smrkání, zavazování tkaniček, oblékání a svlékání. Používá celý přibor.

Umělecké základy

V kresbě dochází k **výraznému pokroku**. Předškolák znázorní lidskou postavu s detaily a prostředí, kde se nachází, zvířata a přírodu, dopravní prostředky, pohádkové postavy. Správně drží psací náčiní, snaží se opisovat křestní jméno a číslice, napodobuje velká tiskací písmena. Umí zacházet s nůžkami. Už by mělo být jasné, kterou ruku preferuje. Většina dětí umí zazpívat písničku a intonovat.

Zdá se vám toho moc? Tak to se nemýlíte! Proto je nanejvýš vhodné, aby dítě nejpozději rok před zahájením školní docházky začalo docházet do mateřské školky, kde tyto dovednosti získá a má ideální příležitost je procvičovat mezi vrstevníky.

Jak můžete pomoci svým dětem

- **Věnujte dítěti soustředěnou pozornost** – při rozhovoru s ním se nezapínejte jinou činností, dejte mu najevo zájem, trpělivě je vyslechněte, projevujte vstřícnost a přívětivé chování.
- **Vyprávějte dítěti a čtěte mu** – televize či video nenahradí lidské slovo a osobní kontakt.
- **Pověřujte dítě drobnými úkoly a domácími pracemi** – pěstujte tak jeho samostatnost a zodpovědnost, rozvíjíte i motoriku.
- **Rozvíjejte poznání z oblasti života lidí zvířat i rostlin** – vedle obecné informovanosti rozšiřujete i jeho slovní zásobu.
- **Vybírejte vhodné hry a činnosti, sami se do nich zapojte** – stavebnice, skládky, dějové obrázky i práce s drobným výtvarným materiálem rozvíjejí poznání a tvořivost. Vaše účast posiluje citovou zralost dítěte.
- **Upevňujte prostorovou orientaci a pojmy nahoře, dole, vlevo, vpravo, vpřed, za** – výrazně to ovlivňuje základy psaní, čtení a počítání.
- **Dbejte na vhodné pohybové aktivity a zdravé stravování** – příroda je velká tělocvična, prospěje i vám.
- **Trénujte změny denního režimu související se školní docházkou** – ranní vstávání, odbourávání odpoledního spaní, čas pravidelného ukládání k večernímu spánku zmírní každodenní stres pro děti, zákonné zástupce i pedagogy, připravujte dítě na to, co ho čeká nového v době školní docházky.
- **Vytvářejte sociální situace, kdy se dítě učí jednat s jinými lidmi** - uplatňovat základní společenská pravidla při jednání s lidmi, vyřizovat drobné vzkazy, nebát se komunikace ve známém prostředí apod.